

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

ТТК Банка АД Скопје

31 декември 2010 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7

Извештај на независните ревизори

До Раководството и Акционерите на
ТТК БАНКА АД Скопје

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v-1/7
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД Скопје (“Банката“) составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2010 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 57.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни грешки како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да дадеме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално значајни грешки во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Банката со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Банката. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, во сите материјални аспекти, ја претставуваат објективно финансиската состојба на Банката на ден 31 декември 2010 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Нагласок врз одредени прашања

Без да го квалификуваме нашето мислење, обрнуваме внимание на следното:

Како што е обелоденето во Белешката 23 кон овие финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2010 година вклучено во превземените средства врз основа на ненаплатени побарувања Банката има евидентирано имот чија книговодствена вредност изнесува 40,905 илјади Денари, за кој на датумот на овој извештај Банката не поседува имотни листови. Според информациите добиени од раководството, овие недвижности на Банката се во катастарски општини во кои се уште не е воспоставена евиденција на имотни листови. За овие недвижности нам ни беа презентирани други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градба) кои се во согласност со Законот за сопственост.

Како што е понатаму објавено во Белешката 3.6, со состојба на 31 декември 2010 година Банката не е усогласена со одредени одредби од договорите за долгорочни кредити склучени со Европската Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) како и со Европскиот Фонд за Југоисточна Европа (EFSE).

Grant Thornton
Скопје,
05 март 2011 година

Финансиски извештаи
31 декември 2010 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешки	(000 мкд)	
		Година што завршува на 31 декември 2009	
		2010	2009
Приходи од камата		457,677	496,556
Расходи за камата		(229,634)	(246,987)
Нето приходи од камати	6	228,043	249,569
Приходи од провизии и надомести		117,176	101,394
Расходи за провизии и надомести		(21,628)	(22,528)
Нето приходи од надомести и провизии	7	95,548	78,866
Нето-приходи / (расходи) од хартии од вредност чувани за тргување	8	(1,659)	2,482
Нето-приходи од курсните разлики	9	13,612	18,235
Останати деловни приходи	10	60,061	27,141
Деловни приходи		395,605	376,293
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	11	7,178	(158,502)
Загуба поради исправка на вредност на нефинансиските средства, на нето-основа	12	(21,167)	(34,838)
Трошоци за вработените	13	(118,070)	(109,855)
Амортизација	14	(34,205)	(30,832)
Останати деловни расходи	15	(170,748)	(150,159)
Деловни (расходи)		(337,012)	(484,186)
Добивка/(Загуба) пред оданочување		58,593	(107,893)
Данок на добивка	16	(3,422)	(2,965)
Добивка/(Загуба) за финансиската година		55,171	(110,858)
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупно сеопфатна добивка за годината		55,171	(110,858)
Нето добивка за имателите на обични акции		55,171	(110,858)
Вкупна сеопфатна добивка за имателите на обични акции		55,171	(110,858)
Добивка/(Загуба) по акција			
Основна заработувачка по акција (во Денари)	32	61	(122)

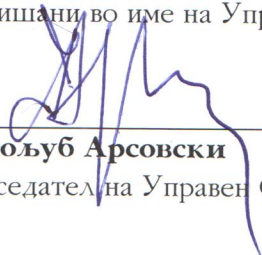
Финансиски извештаи
31 декември 2010 година

Извештај за финансиската состојба

	Белешки	2010	(000 мкд) На 31 декември 2009
Средства			
Парични средства и парични еквиваленти	17	1,043,371	1,221,339
Хартии од вредност чувани за тргување	18	8,460	9,649
Кредити и побарувања од банки	19	29,700	-
Кредити и побарувања од комитенти	20	3,523,173	3,657,142
Вложувања во хартии од вредност	21	778,855	762,052
Останати побарувања	22	33,486	89,861
Преземени средства	23	278,985	234,127
Нематеријални средства	24	21,573	10,728
Недвижности, постројки и опрема	25	303,172	308,130
Вкупно средства		6,020,775	6,293,028
Обврски			
Депозити на банки	26	120,648	128,554
Депозити на комитенти	27	4,461,405	4,672,596
Обврски по кредити	28	439,328	548,766
Поседна резерва и резервирања	29	5,035	5,616
Останати обврски	30	51,564	49,872
Вкупно обврски		5,077,980	5,405,404
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	31	907,888	907,888
Ревалоризациона резерва		130,358	130,358
Законска резерва		6,035	8,872
(Акумулирана загуба)		(101,486)	(159,494)
Вкупно капитал и резерви		942,795	887,624
Вкупно обврски, капитал и резерви		6,020,775	6,293,028
Потенцијални и преземени обврски	33	650,278	534,100

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање и потпишани од Управниот Одбор на Банката на 04 март 2011 година.

Потпишани во име на Управниот Одбор на Банката од:

Драгољуб Арсовски
Претседател на Управен Одбор

Петер Молдерс
Член на Управен Одбор

Финансиски извештаи
31 декември 2010 година

Извештај за промените во капиталот

(во 000 мкд)	Акционерски капитал	Ревалоризациона резерва	Законска резерва	(Акумулирана загуба)	Вкупно капитал и резерви
На 01 јануари 2010	907,888	130,358	8,872	(159,494)	887,624
Распоред на нераспр. добивка	-	-	-	-	-
Покривање на загуби	-	-	(2,837)	2,837	-
<i>Трансакции со сопствениците</i>	<i>907,888</i>	<i>130,358</i>	<i>6,035</i>	<i>(156,657)</i>	<i>887,624</i>
Добивка за годината	-	-	-	55,171	55,171
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
<i>Вкупно сеопфатна добивка</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>55,171</i>	55,171
На 31 декември 2010	907,888	130,358	6,035	(101,486)	942,795
На 01 јануари 2009	907,888	130,358	8,872	(48,636)	998,482
Распоред на нераспр. добивка	-	-	-	-	-
<i>Трансакции со сопствениците</i>	<i>907,888</i>	<i>130,358</i>	<i>8,872</i>	<i>(48,636)</i>	<i>998,482</i>
(Загуба) за годината	-	-	-	(110,858)	(110,858)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
<i>Вкупно сеопфатна добивка</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(110,858)</i>	(110,858)
На 31 декември 2009	907,888	130,358	8,872	(159,494)	887,624

Финансиски извештаи
31 декември 2010 година

Извештај за паричните текови

	Белешки	(000 мкд)	
		За годината што завршува на 31 Декември 2010	2009
Деловни активности			
Добивка пред оданочување		58,593	(107,893)
Усогласување за:			
Амортизација		34,205	30,832
Исправка на вредноста на финансиски средства, на нето основа		(7,178)	158,502
Загуба поради исправка на вредност на нефинансиските средства, на нето-основа		21,167	34,838
Приходи од дивиденди		(4,753)	(12,165)
Усогласување на обј. вредност на хартии од вредност наменети за тргување		2,352	(2,399)
(Добивки) од продадени преземени средства		(13,016)	(11,350)
Добивка од продадени недвижности, постројки и опрема		(125)	(462)
<i>Добивка пред промените во обрт. капитал</i>		<i>91,245</i>	<i>89,903</i>
<i>Промена во обртниот капитал</i>			
Кредити и побарувања од банки		(28,790)	35,526
Задолжителна резерва во странска валута		38,591	(78,735)
Кредити и побарувања од комитенти		(97,249)	84,567
Преземени средства		44,328	44,161
Останати средства		197,527	(10,534)
Депозити на банки		(7,906)	(11,834)
Депозити на комитенти		(211,191)	337,035
Останати обврски		3,995	(10,339)
<i>Добивка/ (Загуба) по промените во обртниот капитал</i>		<i>30,550</i>	<i>479,750</i>
Платен данок на добивка		(7,024)	11,567
		23,526	491,317
Инвестициони активности			
(Набавка) на недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства		(38,975)	(20,864)
(Набавка) на хартии од вредност наменети за тргување		(1,163)	(4,710)
(Набавка) на хартии од вредност распол. за продажба		(16,879)	(379,183)
Приливи од дивиденди		4,753	12,165
		(52,264)	(392,592)
Финансиски активности			
(Отплата) на обврските по кредити		(109,438)	(84,573)
		(109,438)	(84,573)
Промена на резервирањето поради оштетување вклучено во парични средства и парични еквиваленти		38	69
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти		(29)	-
Нето промени на паричните средства и паричните еквиваленти		(138,167)	14,221
Парични средства и парични еквиваленти на почеток	17	990,629	976,408
Парични средства и парични еквиваленти на крај	17	852,462	990,629

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст “Банката“) е Акционерско Друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. Народен Фронт бр. 19а, Скопје, Република Македонија.

Банката е овластена од Народна Банка на Република Македонија за вршење на кредитни и депозитни работи и платен промет во земјата и странство. Вкупниот број на вработени на Банката на 31 Декември 2010 и 2009 година изнесува 249 односно 231 вработени, соодветно.

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ). Финансиските извештаи се подготвени со примена на основите за мерење специфицирани во МСФИ за секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход. Основите за нивно мерење се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Банката да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2010 и 2009 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Основа за подготовка (продолжува)

а) Нови и изменети стандарди применети од Банката:

Следните нови и изменети стандарди се задолжителни за првпат за финасиската година која започнува на 1 јануари 2010 година.

МСФИ 3 (ревидиран), “Деловни комбинации“, и последователните измени на МСС 27, “Консолидирани и единечни финансиски извештаи“, МСС 28 “Вложувања во придружени субјекти“, и МСС 31 “Учества во заеднички вложувања“, се потенцијално применливи за деловните комбинации на или по почетокот на првиот период за известување што започнува на или по 1 јули 2009 година. Ревидираниот стандард продолжува да го применува методот на стекнување при деловни комбинации со некои значајни измени во споредба со МСФИ 3. На пример, сите плаќања за стекнување деловна комбинација се признати по објективна вредност на датумот на стекнување, со неизвесните плаќања класифицирани како долг, последователно мерливи преку добивки или загуби. Постои можност за избор при стекнувањето, за мерење на неконтролираното учество на стекнувачот или по објективна вредност или по пропорционалното неконтролирано учество во нето средствата на стекнатиот ентитет. Сите трошоци по основ на стекнување се евидентирани како трошок во периодот на стекнување.

Со примената на МСФИ 3 (ревидиран) Банката се обврзува на истовремена примена и на МСС 27 (ревидиран), “Консолидирани и единечни финансиски извештаи“. МСС 27 (ревидиран) бара ефектите од сите трансакции со неконтролирани учества да се признаат во капитал доколку нема измени во контролата и овие трансакции нема да резултираат во гудвил или во добивки или загуби. Стандардот, исто така, го одредува сметководството кога контролата е изгубена. Останатото учество во субјектот е мерливо по објективна вредност, добивката или загубата се признаени во приходи или расходи.

(б) Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои се во сила од 2010, но не се релевантни за Банката

Следните стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се објавени и се задолжителни за сметководствените периоди на Банката што започнуваат на или по 1 јануари 2009 или подоцна, но не се релевантни за Банката.

- **КТМФИ 17, “Распределба на неготовински средства на сопствениците“**, применлив за годишни периоди што почнуваат на или по 1 јули 2009 година. Ова не е релевантно во работењето на Банката затоа што таа не распределува неготовински средства.
- **КТМФИ 18, “Трансфери на средства од клиенти“**, применлив за трансфер на средства добиени на или по 1 јули 2009 година. Ова не е релевантно во работењето на Банката, затоа што нема трансфери на средства од клиенти.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Основа за подготовка (продолжува)

- **КТМФИ 9, “Повторна преоценка на вградени деривативи и МСС 39, Финансиски инструменти: Признавање и мерење“**, во сила од 1 јули 2009 година. Оваа измена на КТМФИ 9 бара од ентитетот да изврши преоценка дали некој вграден дериватив треба да биде одвоен од основниот договор кога врши рекласификација на хибридно финансиско средство надвор од категоријата “објективна вредност преку добивки или загуби“. Ова преоценка треба да се изврши врз основа на постоечките околности на подоцнежниот датум помеѓу датумот на кој ентитетот за првпат станал договорна страна на договорот и датумот на модификација на договорот со која значително се промениле паричните текови кои произлегуваат од договорот. Ако ентитетот не е во можност да ја изврши оваа проценка, хибридниот инструмент останува класифициран по објективна вредност преку добивки или загуби.
- **КТМФИ 16, “Хеџинзи на нето вложување во работење со странство“**, во сила од 1 јули 2009 година. Оваа измена наведува дека, во хеџингот на нето вложување во работење со странство, хеџинг инструментите можат да се чуваат од страна на било кој ентитет или ентитети во рамките на групата (освен работењето со странство кое самото е хеџирано), се додека се исполнети барањата за назначување, документација и ефективност од МСС 39 што се однесуваат на хеџинг на нето вложување. Посебно, хеџинг стратегијата од групата треба да биде јасно документирана поради можноста од различни назначувања на различни нивоа на групата.
- **МСС 38 (измена), “Нематеријални средства“**, во сила од 1 јануари 2010 година. Измената појаснува како да се мери објективната вредност на нематеријални средства стекнати во деловна комбинација и дозволува групирање на нематеријални средства како единечно средство доколку секое средство има сличен економски корисен век.
- **Дополнителни иземања за субјекти кои прв пат го усвојуваат стандардот“ (Измена на МСФИ 1)** издаден во јули 2009 година. Измените се применливи за годишни периоди што почнуваат на или по 1 јануари 2010 година. Ова не е релевантно во работењето на Банката.
- **МСС 36 (измена), “Оштетување на средства“**, во сила од 1 јануари 2010 година. Оваа измена појаснува дека гудвилот на најголемите единици за генерирање пари (или група на единици) треба да биде наменет за потребите на тестирање на оштетувањето на оперативниот сегмент, како што е дефинирано во точка 5 на МСФИ 8, “Оперативни сегменти“ (што е, пред агрегација на сегменти со слични економски карактеристики).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Основа за подготовка (продолжува)

- **МСФИ 2 (измени) "Трансакции на плаќање врз основа на акции подмирени со пари"**, во сила од 1 јануари 2010 година. Освен што ги обединуваат КТМФИ 8, "Делокруг на МСФИ 2", и КТМФИ 11, "МСФИ 2 - Трансакции со групи и сопствени акции", измените се однесуваат и на упатствата на КТМФИ 11 за класификација на групните аранжмани кои не се опфатени со тоа толкување.
- **МСФИ 5 (измена), "Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење"**. Измената појаснува дека МСФИ 5 ги специфицира обелоденувањата потребни во поглед на нетековните средства (или групи за оттуѓување) класифицирани како такви кои се чуваат за продажба или непрекинатото работење. Исто така, појаснува дека општиот услов од МСС 1 е сеуште применлив, особено точка 15 (со цел постигнување на објективно презентирање) и точка 125 од МСС 1 (извори на проценка на неизвесност).
- **Подобрувања на Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување 2009** издадени во април 2009 година. Датумите за стапување во сила се разликуваат од стандард до стандард, но повеќето стапуваат во сила на 1 јануари 2010 година.

(в) Стандарди, толкувања и дополнувања на стандардите издадени, но не се во сила за финансиската година која започнува на 1 јануари 2010 година

- **МСФИ 9, "Финансиски инструменти"**, издаден во декември 2009 година. Се однесува на класификација и мерливост на финансиските средства кои можат да имаат влијание врз сметководството на Банката во однос на финансиските средства. Стандардот не е применлив до 1 јануари 2013 година, но е достапен и за порано усвојување. Банката сеуште не го проценила целосното влијание на МСФИ 9. Банката сеуште не одлучила за денот на усвојувањето на МСФИ 9.
- Ревидиран **МСС 24, "Обелоденувања на поврзани страни"**, (издаден во ноември 2009 година) го заменува МСС 24 "Обелоденувања на поврзани страни" (издаден 2003 година). Ревидираниот МСС 24 е применлив од 1 јануари 2011 година. Предвремена примена е дозволена.
- **"Класификација на емисии на права" (Измена на МСС32)**, издаден во октомври 2009 година. За емисии на права понудени за одредена сума во странска валута, тековната практика бара таквите прашања да се сметаат како дериватни обврски. Во измената се вели дека доколку таквите права се издадени пропорционално на постоечките акционери во истата класа за непроменлив износ на валута, тие треба да се класифицираат како капитал без оглед на валутата во која е деноминирана цената за извршување. Измената е применлива за годишни периоди што почнуваат на или по 1 февруари 2010 година. Предвремена примена е дозволена.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Основа за подготовка (продолжува)

- **“Претплати за барањата за минимум финансирање“ (Измени на КТМФИ 14)**, (издаден во ноември 2009 година). Измените ја корегираат ненамерната последица од КТМФИ 14, “МСФИ 19- Ограничувањето на средствата за дефинирани користи, барања за минимум финансирање и нивна интеракција“. Без измените, на субјектите не им е дозволено да ги признаваат како средства доброволните претплати за минимум придонеси за финансирање. Ова не било предвидено при издавањето на КТМФИ 14 и со измените се надминал проблемот. Измените се применливи за годишните периоди што почнуваат на 1 јануари 2011 година. Предвремена примена е дозволена. Измените треба да се применат ретроспективно, до најраниот споредбено презентираан период.
- **КТМФИ 19, “Подмирување на финансиски обврски со капитални инструменти“**. Ги појаснува барањата на МСФИ кога субјектот повторно преговара за условите на финансиската обврска со наемодавателот и кога наемодавателот се согласува за прифаќање на акциите на субјектот и останатите капитални инструменти со цел да се подмири финансиската обврска во целост или делумно. Толкувањето е применливо за годишни периоди што почнуваат на или по 1 јули 2010 година. Предвремена примена е дозволена.
- **Подобрувања на Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување 2010 година се издадени во мај 2010 година**. Датумите за стапување во сила се разликуваат, но повеќето стапуваат во сила на 1 јули 2010 година или 1 јануари 2011.

2.2 Странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (“Денари“) по официјален среден курс на денот на трансакцијата и сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот на сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2010	31 декември 2009
1 ЕУР	61.5050 Денари	61.1732 Денари
1 УСД	46.3140 Денари	42.6651 Денари
1 ЦХФ	49.3026 Денари	41.1165 Денари

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.4 Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по камати се признаени во Извештајот за сеопфатната добивка за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методата на ефективна каматна стапка.

2.5 Приходи од надомести и провизии

Приходите од надомести и провизии се евидентираат во Извештајот за сеопфатната добивка врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

2.6 Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

2.7 Финансиски средства

Банката ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба, кредити и побарувања и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството на Банката ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Банката одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите се признаваат кога готовината е исплатена на кредитобарателите. Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)****Финансиски средства расположливи за продажба**

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се не - деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Банката има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Банката продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиски средства расположливи за продажба.

Почетно признавање на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Банката има обврска да го купи или продаде средството. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Финансиските средства, освен оние по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата. Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби иницијално се признаваат по објективна вредност, додека трошоците на трансакцијата се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот на набавка.

Последователно евидентирање на финансиските средства

Последователно, финансиските средства чувани за тргување и финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат според нивната објективна вредност. Вложувањата расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок за финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може да се измери, коишто се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување. Кредитите и побарувањата се евидентираат по нивната амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски средства (продолжува)

Последователно евидентирање на финансиските средства (продолжува)

Добивките и загубите кои се јавуваат од промени во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат директно во капиталот, се до моментот на престанок на признавањето или во случај на нивно оштетување, при што акумулираните добивки или загуби, претходно признаени во капиталот, се признаваат во тековните добивки или загуби. Сепак, каматата пресметана користејќи ја методата на ефективна каматна стапка, како и позитивните и негативните курсни разлики на монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Дивидендите на хартиите од вредност расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога ќе се обезбеди правото за примање на исплатата.

Објективните вредности на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Банката утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Банката ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост.

2.8 Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериумите што Банката ги користи при утврдување на постоењето објективен доказ за загуба од оштетување, вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главнината или каматата,
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот,
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање,
- Отпочнување на стечајни постапки,
- Влошување на конкурентната позиција на позајмувачот,
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал, и
- Активирање на колатералот.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Оштетување на финансиски средства (продолжува)
Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност(продолжува)**

Банката врши проценка на постоенето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и поединечно или збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни. Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за оштетување за поединечно проценето финансиско средство, било значајно или не, таа го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и врши збирна проценка на оштетувањето.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот Извештај за сеопфатната добивка.

За целите на збирната проценка на оштетувањето, финансиските средства се групирани врз основа на слични карактеристики на кредитниот ризик (односно врз основа на процес на рангирање при што Банката ги зема предвид видот на средство, индустрискиот сектор, географската локација, видот на кредитното обезбедување, кредитната историја и останати фактори).

Овие карактеристики се релевантни за проценка на идните парични текови за групи на такви средства, што претставува индикатор за способноста на должниците да ги платат сите доспееани износи во согласност со договорените услови на средствата што се проценуваат.

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања на претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите, во корист на тековните добивки.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во Извештајот за сеопфатната добивка. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку Извештајот за сеопфатната добивка.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.9 Преземени средства

Преземените средства се состојат од згради и опрема добиени во замена за обврски кои се чуваат со цел за нивна понатамошна продажба. Истите не се користат за извршување на основните активности на Банката. Овие средства се признаваат според пониската вредност помеѓу набавната вредност и проценетата објективна вредност намалена за очекуваните трошоци за нивна продажба..

2.10 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

2.11 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Амортизацијата се пресметува пропорционално, со примена на законски пропишани стапки со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба.

Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки од материјалните средства:

Згради	40 години
Возила	4 години
Мебел и канцелариска опрема	4-10 години
Останата опрема	4 -10 години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Добивките и загубите поврзани со оттуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.12 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.13 Парични средства и парични еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат сметки со доспеаност помала од 3 месеца од датумот на набавка, вклучувајќи готовина и салда во Народна Банка на Република Македонија.

2.14 Резервирање

Резервирање се признава кога Банката има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на извештајот за финансиска состојба и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.15 Надомести за вработените

Банката плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврдени со закон. Банката нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Банката не оперира со пензиски планови или планови за надоместоци при пензионирање, така што нема дополнителни обврски за пензии. Банката не е обврзана да обезбеди дополнителни надоместоци за тековните или претходните вработени.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.16 Данок на добивка

Трошокот за данок на добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Данокот од добивка, по стапка од 10%, се плаќа на неодбитните ставки за даночни цели корегирани за даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок на добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок на добивка се терети или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го теретат или одобруваат Извештајот за сеопфатната добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во Извештајот за сеопфатната добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

2.17 Позајмици

Позајмиците иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надомести) намалени за направените трошоци на трансакцијата. Позајмиците се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност.

2.18 Капитал

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(в) Сојствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите, се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на категорија средства, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулирани добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на Раководството на Банката.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Капитал, резерви и плаќања за дивиденди (продолжува)

(g) Нераспределени добивки/ акумулирани (загуби)

Нераспределените добивки/ акумулирани (загуби) ги вклучуваат тековните како и оние од претходните периоди, задржани добивки и акумулирани загуби.

(e) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат во капиталот во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Банката. Дивидендите за годината што се објавени по датумот на извештајот за финансиска состојба се објавени во Белешката за настани по датумот на известувањето.

2.19 Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката како закупец

Финансискиот наем кој на Банката суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Банката нема класифицирано средства во оваа категорија.

Плаќањата на оперативниот наем се признаваат како трошок при профит или загуба по праволиниска метода во текот на периодот на наем. Односпред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

Банката како закуподавач

Наемот каде Банката суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицираат како оперативен лизинг. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето на оперативен наем во билансот на состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Односпред платените наемнини се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во оваа категорија.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.20 Доверителски активности

Банката вообичаено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање на средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства и приходот кој резултира од нив не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

2.21 Известување според сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето на производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти. Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување на производи или услуги во одредено економско опкружување кое е предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние сегменти кои ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

2.22 Потенцијални и преземени обврски

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции и акредитиви. Овие финансиски обврски се евидентираат во Извештајот за финансиската состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е објавено во рамките на “оштетување на финансиски средства“ во оваа Белешка, и е вклучено во Извештајот за финансиската состојба како обврска.

2.23 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Настаните по датумот на известување за кои не може да се врши корегирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

3 Управување со ризици од финансирање

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Банката во своето работење е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик, вклучувајќи го и ризикот на земјата.
- Ликвидносен ризик.
- Валутен ризик.
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности.
- Ризик од концентрација на изложеноста на банката.
- Оперативен ризик.
- Стратегиски ризик.
- Правен ризик.
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оценка на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици, како и за оценка на нејзиниот профил на ризичност.
- Организациона поставеност на функцијата за управување со ризиците.
- Основни елементи на управувањето со ризиците.
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците.
- Внатрешната контрола и основни елементи на процесот на интерно утврдување и оценка на потребната адекватност на капиталот на банката.

Исто така, Банката согласно политиките за преземање и управување со ризиците воспоставува процедури за преземање, мерење или оценка, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката.
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици.
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на банката.

Да се дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)**Управување со ризици од финансирање (продолжува)**

Банката воспоставува организациона структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, која одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности кои ги врши.

Организацијата на системот за управување со ризиците е воспоставена на следните хиерархиски нивоа:

- Стратешко ниво - функцијата на управување со ризиците се остварува од страна на членовите на Надзорниот одбор и Управниот одбор.
- Макрониво - функцијата на управување со ризиците на ниво на деловна единица или деловна линија и се извршува од страна на другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и/или од посебниот организациски дел надлежен за следење на управувањето со сите или со одделни ризици и се одвива на ниво на Дирекција за управување со ризици.
- Микрониво - активностите поврзани со управувањето со ризиците се извршуваат од страна на лицата кои во секојдневното работење преземаат ризици, согласно со процедурите за работа и системите за внатрешна контрола, и се одвива на ниво на Дирекцијата за управување со ризици и на ниво на деловни единици - сектори.

3.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик е ризик од финансиска загуба на Банката доколку клиентот или договорната странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски и главно произлегува од дадените кредити и аванси на клиенти и други банки, издадени гаранции и акредитиви и вложувања во хартии од вредност. Со цел управување со ризик, Банката ги зема предвид и ги разгледува збирно сите елементи од изложеноста на кредитен ризик (како индивидуален ризик на неисполнување на обврските на должникот, ризик на земја и ризик на одделен сектор).

Банката дефинира прифатливи кредитни изложености со што се очекува:

- Дисперзија на кредитниот ризик.
- Зголемување на обемот на кредитното портфолио.
- Подобрување на квалитетот на портфолиото.
- Зголемување на профитабилноста на банката.

Управувањето и контролата со кредитниот ризик се централизирани во Дирекцијата за управување со ризици, кој што пак редовно го известува Одборот за управување со ризици и Управниот Одбор, а преку нив Надзорниот Одбор и Одборот за ревизија.

Банката ги управува, ограничува и контролира концентрациите на кредитниот ризик во моментот на нивно идентификување - особено во однос на поединечни договорни страни или групи, како и во однос на индустриски сектори и земји.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Банката ги структурира нивоата на преземениот кредитен ризик по пат на одредување лимити на прифатлив ризик во врска со еден позајмувач, или група позајмувачи, и на географски и индустриски сегменти.

Изложеноста на кредитен ризик исто така се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на каматата и главнината, како и преку измена на овие кредитни лимити доколку е тоа возможно.

Обезбедувањето претставува еден од најтрадиционалните и најчести начини за намалување на кредитниот ризик. Банката применува упатства во врска со прифатливоста на одредени класи на обезбедување. Основните видови обезбедување за кредитите и побарувањата се следните:

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор.
- Залог врз деловни средства како што се, опрема, залихи и побарувања.
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции.
- Паричен депозит.
- Меница.

Банката доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти

Политики и процедури

По извршената класификација на изложеноста на кредитен ризик на поединечна основа, Банката врши исправка на вредноста на активните билансни и вонбиласни побарувања преку утврдување на сегашна вредност на идните парични текови кои ќе настанат врз основа на тие побарувања.

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансите побарувања и сегашната вредност на проценетите надоместливи износи (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот). Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Ефективната каматна стапка е каматна стапка со чија примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи. При пресметка на ефективната каматна стапка Банката:

- Ги зема предвид сите идни парични текови (приливи и одливи) кои се очекува дека ќе настанат согласно договорените услови.
- Ги зема предвид и сите платени и/ или наплатени провизии и надомести кои претставуваат составен дел од ефективната каматна стапка на побарувањето.
- Не ги зема предвид провизиите и надоместите за вложување на депозит како обезбедување за побарувањето.
- Не ги зема предвид идните загуби поради кредитен ризик од побарувањето.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

За потребите за дисконтирање на очекуваните идни парични текови се употребува ефективна каматна стапка на годишна основа.

Доколку поради финансиски потешкотии на клиентот, Банката одобри измена на условите на кредитирање, во поглед на висината на каматата и периодите на отплата на обврските на клиенти, за дисконтирање на очекуваните идни парични текови се употребува ефективната каматна стапка, важечка пред измените на условите на кредитирање.

За дисконтирање на очекуваните идни парични текови од побарувања со променлива каматна стапка, Банката ја применува ефективната каматна стапка, согласно договорот, важечка на денот на утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови.

- Во овие случаи, ефективната каматна стапка се пресметува за целиот период на важност на договорот (не само на преостанатиот период до достасување), со примена на каматна стапка, важечка на денот на утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови. Доколку каматна стапка на денот на утврдување на сегашната вредност е променета за помалку од 10% во однос на последната каматна стапка со која е извршено дисконтирање на идните парични текови, Банката може да ја примени претходната ефективна каматна стапка која била применета при утврдување на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- Од 0% до 10% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “А”.
- Над 10% до 25% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “Б”.
- Над 25% до 50% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “В”.
- Над 50% до 75% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “Г”.
- Над 75% до 100% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “Д”.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на кредитен ризик е прикажана преку евидентираниите износи на финансиските средства во Извештајот за финансиската состојба, прикажани во табелата подолу (во илјади Денари):

	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити и побарувања од банки		Кредити и побарувања од комитенти		Хартии од вредност расположливи за продажба		Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Катег. на ризик А	302,674	505,033	30,000	- 3,073,049	3,246,766	779,593	762,717	-	2	9,938	23,596	637,202	475,973	4,832,456	5,014,087	
Катег. на ризик Б	-	-	-	- 225,176	206,566	-	-	-	-	387	1,083	635	23,511	226,198	231,160	
Катег. на ризик В	1,151	1,981	-	- 269,222	161,269	-	-	-	-	1,539	794	8,090	2,188	280,002	166,232	
Катег. на ризик Г	-	-	-	- 62,470	218,510	156	156	-	-	2,551	1,435	-	361	65,177	220,462	
Катег. на ризик Д	-	-	-	- 319,401	132,665	75,787	75,787	-	-	70,421	265,191	29	372	465,638	474,015	
Сметков. вредност пред исправка на вредноста	303,825	507,014	30,000	- 3,949,318	3,965,776	855,536	838,660	-	2	84,836	292,099	645,956	502,405	5,869,471	6,105,956	
(Исправка на вредноста)	(1,110)	(1,119)	(300)	- (426,145)	(308,634)	(76,681)	(76,610)	-	-	(66,404)	(215,799)	(5,035)	(5,616)	(575,675)	(607,778)	
Нето сметков. вредност по исправка на вредноста на 31 декември	302,715	505,895	29,700	- 3,523,173	3,657,142	778,855	762,050	-	2	18,432	76,300	640,921	496,789	5,293,796	5,498,178	
Недостасани и неоштетени	740,656	715,444	-	-	-	-	-	-	-	13,755	13,561	9,357	37,311	763,768	766,316	
Нето сметков. вредност по исправка на вредноста на 31 декември	1,043,371	1,221,339	29,700	- 3,523,173	3,657,142	778,855	762,050	-	2	32,187	89,861	650,278	534,100	6,057,564	6,264,494	

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик (во илјади Денари)

	Кредити и побарувања од комитенти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Првокласни инструменти за обезбедување:								
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	135,110	160,024	3,547	21,042	21,212	16,301	159,869	197,367
Гаранции од физички лица	3,234,169	2,424,708	38,630	34,494	248,282	77,940	3,521,081	2,537,142
Имот за сопствена употреба (станови, куќи)	1,908,687	623,900	103,715	1,121	155,911	1,305	2,168,313	626,326
Имот за вршење дејност	4,054,353	5,535,737	180,726	181,284	418,563	461,979	4,653,642	6,179,000
Залог на подвижен имот	1,360,212	1,513,778	33,171	49,157	56,658	80,284	1,450,041	1,643,219
Останати видови на обезбедување	312,878	477,851	9,808	58,732	39,335	44,871	362,021	581,454
	11,005,409	10,735,998	369,597	345,830	939,961	682,680	12,314,967	11,764,508

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Индустриски сектори

Следната табела дава преглед на изложеноста на Банката на кредитен ризик според евидентираниите износи, категоризирани по индустриски сектори со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година (во илјади Денари):

	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити и побарувања од банки		Кредити и побарувања од комитенти		Хартии од вредност расположливи за продажба		Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање		Хартии од вредност кои се чуваат за тргување		Останати побарувања		Вкупно	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009		
Индустриска гранка																
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Земјоделство, лов и шумарство	-	-	-	-	121,589	210,332	-	-	-	-	-	-	48	131	121,637	210,463
Рударство	-	-	-	-	23,783	19,384	-	-	-	-	-	-	43	225	23,826	19,609
Преработувачка индустрија	-	-	-	-	644,795	790,607	21,357	21,357	-	-	-	-	6,504	50,081	672,656	862,045
Снабдување со електрична енергија, гас и вода	-	-	-	-	297	-	-	-	-	-	-	-	-	-	297	-
Градежништво	-	-	-	-	262,568	178,197	-	-	-	-	-	-	289	6,979	262,857	185,176
Трговија на големо и трговија на мало;	-	-	-	-	853,181	813,008	76	76	-	-	-	-	632	3,574	853,889	816,658
Хотели и ресторани	-	-	-	-	26,621	33,719	-	-	-	-	-	-	32	69	26,653	33,788
Сообраќај, складирање и врски	-	-	-	-	238,963	223,029	-	-	-	-	-	-	200	228	239,163	223,257
Финансиско посредување	1,043,371	1,221,339	29,700	-	2,145	11	698,082	659,763	-	2	8,460	9,649	22,202	22,328	1,803,960	1,913,092
Активности во врска со недвижен имот, изнајмување и деловни активности	-	-	-	-	82,517	105,514	-	-	-	-	-	-	265	181	82,782	105,695
Јавна управа и одбрана; задолжителна социјална заштита	-	-	-	-	-	-	59,340	80,854	-	-	-	-	24	24	59,364	80,878
Образование	-	-	-	-	6,734	10,549	-	-	-	-	-	-	1	8	6,735	10,557
Здравство и социјална работа	-	-	-	-	85,648	94,068	-	-	-	-	-	-	58	80	85,706	94,148
Други комунални, културни, општи и лични услужни активности	-	-	-	-	57,622	24,250	-	-	-	-	-	-	581	211	58,203	24,461
Физички лица	-	-	-	-	1,105,034	1,140,814	-	-	-	-	-	-	1,292	5,604	1,106,326	1,146,418
Останато	-	-	-	-	11,676	13,660	-	-	-	-	-	-	16	137	11,692	13,797
Вкупно	1,043,371	1,221,339	29,700	-	3,523,173	3,657,142	778,855	762,050	-	2	8,460	9,649	32,187	89,861	5,415,746	5,740,043

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Географска локација

	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити и побарувања од банки		Кредити и побарувања од комитенти		Хартии од вредност расположливи за продажба		Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање		Хартии од вредност кои се чуваат за тргување		Останати побарувања		Вкупно		
	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	
Географска локација																	
Република Македонија	767,982	728,160	29,700	-	3,523,173	3,657,142	778,855	762,050	-	2	8,460	9,649	32,187	89,860	5,140,357	5,246,863	
Земји-членки на Европската унија	160,490	379,515	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	160,490	379,516	
Европа (останато)	99,722	106,227	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	99,722	106,227	
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	15,177	7,437	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,177	7,437	
Вкупно	1,043,371	1,221,339	29,700	-	3,523,173	3,657,142	778,855	762,050	-	2	8,460	9,649	32,187	89,861	5,415,746	5,740,043	

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

3.2 Ризик на ликвидност

Банката е изложена на дневни повлекувања на средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Следните табели ги анализираат финансиските обврските на Банката, групирани според нивната доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на Извештајот за финансиската состојба до договорниот датум на доспевање.

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12месеци	Од 1 до 5 години	во илјади Денари Над 5 години	Вкупно
31 декември 2010						
Обврски						
Депозити на банки	24,871	92,777	3,000	-	-	120,648
Депозити на комитенти	2,138,749	623,479	1,341,144	358,033	-	4,461,405
Обврски по кредити	51,549	39,275	115,842	202,852	29,810	439,328
Останати обврски	51,151	-	-	-	-	51,151
Вкупно обврски	2,266,320	755,531	1,459,986	560,885	29,810	5,072,532
31 декември 2009						
Обврски						
Депозити на банки	36,794	91,760	-	-	-	128,554
Депозити на комитенти	2,085,880	897,857	1,353,285	335,574	-	4,672,596
Обврски по кредити	20,336	16,733	107,139	354,797	49,761	548,766
Останати обврски	47,156	-	-	-	-	47,156
Вкупно обврски	2,190,166	1,006,350	1,460,424	690,371	49,761	5,397,072

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

3.3 Пазарни ризици

Банката е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Банката на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Банката утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

а) Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови. Табелата подолу ги анализира средствата и обврските на Банката групирани според нивната доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на балансирање до договорниот датум на доспевање на ден 31 декември 2010 и 31 декември 2009.

31 декември 2010	Ефект. Кам. стапка (во%)	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка, вклучувајќи ги и инструм/ со променлива каматна стапка, предмет на одлука						во илјади Денари	
			Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 5 години	Над 5 години	Некаматносно	Вкупно	
Средства										
Парични средства и парични еквиваленти	1.26%	-	738,664	-	-	-	-	304,707	1,043,371	
Хартии од вредност чувани за тргување	-	-	8,460	-	-	-	-	-	8,460	
Кредити на и побарувања од банки	2.00%	-	29,700	-	-	-	-	-	29,700	
Кредити и побарувања од комитенти	11.30%	99,620	344,380	2,657,580	46,214	155,093	25,142	195,144	3,523,173	
Вложувања во хартии од вредност	4.03%	-	638,791	29,762	29,578	-	-	80,724	778,855	
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-	-	32,187	32,187	
		99,620	1,759,995	2,687,342	75,792	155,093	25,142	612,762	5,415,746	
Обврски										
Депозити на банки	4.06%	-	24,602	92,258	3,000	-	-	788	120,648	
Депозити на комитенти	4.07%	-	2,013,442	2,301,267	-	-	-	146,696	4,461,405	
Обврски по кредити	3.41%	115,322	49,301	-	54,247	187,476	29,810	3,172	439,328	
Останати обврски	-	-	-	-	-	-	-	51,151	51,151	
		115,322	2,087,345	2,393,525	57,247	187,476	29,810	201,807	5,072,532	
Нето каматен ризик		(15,702)	(327,350)	293,817	18,545	(32,383)	(4,668)	410,955	343,214	
31 декември 2009										
Вкупно средства	0.68-11.73	199,416	1,718,424	357,872	988,859	1,610,100	194,771	670,601	5,740,043	
Вкупно обврски	4.96-5.40	196,417	1,999,490	991,513	1,412,970	552,732	49,761	194,189	5,397,072	
Нето каматен ризик		2,999	(281,066)	(633,641)	(424,111)	1,057,368	145,010	476,412	342,971	

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста

Анализата на сензитивноста на каматни стапки е одредена врз основа на изложеноста на Банката на каматен ризик на денот на известувањето. Доколку на 31 декември 2010 година каматните стапки би биле повисоки/пониски за 200 процентни поени, а сите други варијабли непроменети, добивката на Банката за годината што завршува на 31 декември 2010 би била пониска/повисока за 6,859 илјади Денари (2009: повисока/пониска 8,765 илјади Денари).

Останатите компоненти на капиталот би биле повисоки/пониски за 13,768 илјади Денари (2009: 6,184 илјади Денари).

б) Валутен ризик

Банката е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Табелата подолу ја сумира нето девизната позиција на Банката на 31 декември 2010 и 2009 година.

	МКД	ЕУР	УСД	Во илјади Денари Останати валути	Вкупно
31 декември 2010					
Средства					
Парични средства и парични еквиваленти	500,999	332,527	152,803	57,042	1,043,371
Хартии од вредност чувани за тргување	8,460	-	-	-	8,460
Кредити на и побарувања од банки	29,700	-	-	-	29,700
Кредити и побарувања од комитенти	1,699,215	1,823,867	91	-	3,523,173
Вложувања во хартии од вредност	719,515	59,340	-	-	778,855
Останати побарувања	23,887	4,329	3,971	-	32,187
Вкупно средства	2,981,776	2,220,063	156,865	57,042	5,415,746
Обврски					
Депозити на банки	3,011	117,637	-	-	120,648
Депозити на комитенти	2,706,892	1,542,710	156,034	55,769	4,461,405
Обврски по кредити	35,837	403,491	-	-	439,328
Останати обврски	48,285	2,570	283	13	51,151
Вкупно обврски	2,794,025	2,066,408	156,317	55,782	5,072,532
Нето девизна позиција	187,751	153,655	548	1,260	343,214
31 декември 2009					
Вкупно средства	3,002,869	2,546,915	129,750	60,509	5,740,043
Вкупно обврски	2,583,280	2,626,027	129,602	58,163	5,397,072
Нето девизна позиција	419,589	(79,112)	148	2,346	342,971

Следната табела ја прикажува сензитивноста на Банката на зголемување на Денарот во споредба со странските валути. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странските валути за 1% и/или 5%. Негативен износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако Денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% и/или 5%. При намалување на вредноста на Денарот во однос на странските валути за 1% и/или 5%, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата подолу (во илјади Денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

	Промена во 2010	Промена во 2009	2010	
			Добивка или загуба	
ЕУР	1%	1%	(1,537)	791
УСД	5%	5%	(27)	(7)
Останати валути	1%	1%	(13)	(23)

3.4 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на проценките направени од Раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Банката ги прифати измените на МСФИ 7 - Подобрени обелоденувања за финансиските инструменти кои стапуваат на сила од 1 јануари 2010. Овие измени бараат од Банката да презентира одредени информации за финансиските инструменти евидентирани според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба. Во првата година од примената нема потреба да се презентираат споредбени информации за објавувањата кои се потребни според амандманот. Во согласност со тоа, објавувањето на хиерархијата на објективната вредност се прикажува со состојба на 31 декември 2010 година.

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Нивото, во рамките на кое финансиското средство или обврска е класифицирано, е утврдено врз основа на најниското ниво на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност.

Финансиските средства и обврски кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

Средства	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Хартии од вредност расположливи за продажба	-	778,855	-	778,855
Хартии од вредност чувани за тргување	8,460	-	-	8,460

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Проценка на објективната вредност (продолжува)

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Кредити и побарувања	Останати средства по амортизирана набавна вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2010				
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1,043,371	-	1,043,371	1,043,371
Кредити и побарувања од банки	29,700	-	29,700	29,700
Кредити и побарувања од комитенти	3,523,173	-	3,523,173	3,523,173
Останати побарувања	32,187	-	32,187	32,187
	4,628,431	-	4,628,431	4,628,431
Обврски				
Депозити на банки	-	120,648	120,648	120,648
Депозити на комитенти	-	4,461,405	4,461,405	4,461,405
Обврски по кредити	-	439,328	439,328	439,328
Останати обврски	-	51,151	51,151	51,151
	-	5,072,532	5,072,532	5,072,532
31 декември 2009				
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1,221,339	-	1,221,339	1,221,339
Кредити и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити и побарувања од комитенти	3,657,142	-	3,657,142	3,657,142
Останати побарувања	89,861	-	89,861	89,861
	4,968,342	-	4,968,342	4,968,342
Обврски				
Депозити на банки	-	128,554	128,554	128,554
Депозити на комитенти	-	4,672,596	4,672,596	4,672,596
Обврски по кредити	-	548,766	548,766	548,766
Останати обврски	-	49,872	49,872	49,872
	-	5,399,788	5,399,788	5,399,788

Кредити и побарувања од банки

Побарувањата од банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани. Објективната вредност на пласманите и.т.н. депозити преку ноќ, поради нивната краткорочност, соодветствува со нивната евидентирана вредност.

Кредити и побарувања од комитенти

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Кредитите и побарувањата имаат претежно флукуирачка каматна стапка. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со мала доспеаност.

Кредитите се прикажани по амортизирана вредност нетирани со нивното резервирање поради оштетување. Кредитите одобрени на комитенти имаат

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)**

претежно флукуирачка каматна стапка. Нивната објективна вредност соодветствува со нивната евидентирана вредност.

Депозити и обврски по кредити

Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматносните депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на изготвувањето на извештајот за финансиска состојба.

Обврските по кредити се пресметуваат претежно по флукуирачки каматни стапки и поради прилагодувањето кон каматните стапки сметководствената вредност не е материјално различна од нивната објективна вредност.

3.5 Управување со капиталот

Цели на Банката во поглед на управувањето со капиталот се да соодветствува со барањата за капитал согласно регулативата на Народна Банка на Република Македонија и да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на Банката.

Со состојба на 31 декември 2010 година сопствените средства на Банката изнесуваат 889,026 илјади Денари (2009: 895,575 илјади Денари).

3.6 Усогласеност со законските одредби и одредбите од договорите за долгорочни кредити

Со состојба на 31 декември 2010 година, Банката не е во согласност со одредени одредби од договорите за долгорочен кредит склучени со Европската Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) и со Европскиот Фонд за Југоисточна Европа (EFSE) за следниве одредби од договорите:

Неусогласености со одредбите од договорот со ЕБОР

- Со состојба на 31 декември 2010 година, изложеноста на Банката кон поединечна странка изнесува 157,521 илјади Денари или 17.7% од сопствените средства на Банката. Согласно договорот со ЕБОР, овој коефициент не треба да надмине 15%;
- Со состојба на 31 декември 2010 година, кредитите и побарувањата од комитенти на Банката кои доцнат повеќе од 60 дена изнесуваат 13.4 % во однос на вкупните кредити и побарувања. Согласно договорот со ЕБОР, овој коефициент треба да биде помал од 10%;
- Со состојба на 31 декември 2010 година, кредитите и побарувањата од комитенти на Банката од кредитната линија на ЕБОР кои доцнат повеќе од 30 дена изнесуваат 7.4% во однос на вкупните кредити и побарувања. Согласно договорот со ЕБОР, овој коефициент треба да биде помал од 3%;
- Со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2010, оперативните трошоци во однос на оперативните приходи изнесуваат

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

89%. Согласно договорот со ЕБОР, овој коефициент не треба да надмине 60%;

Неусогласености со одредбите од договорот со EFSE

- Со состојба на 31 декември 2010 година, показателот за максимална отворена кредитна изложеност на Банката изнесува 26.1%. Согласно договорот со EFSE, истиот треба да биде помал од 15%;

Со состојба на 31 декември 2010 година, показателот за сомнителни и спорни кредити во Банката изнесува 15.2%, а максимално дозволиениот процент согласно договорот со EFSE е 7%.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

4 Значајни сметководствени проценки

Банката врши проценки и претпоставки кои влијаат врз објавените износи на средства и обврски во рамките на следната финансиска година. Проценките постојано се предмет на проверка и се базираат на минати искуства и други фактори, вклучувајќи очекувања од идни настани за кои се верува дека се разумни во однос на околностите во кои се јавуваат.

4.1 Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Банката месечно го проверува своето кредитно портфолио со цел проценка на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање на загуба од оштетување во Извештајот за сеопфатната добивка, Банката проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и побарувања. Раководството употребува проценки базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за проценка на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

4.2 Оштетување на вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба

Банката утврдува дека постои оштетување кај вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба тогаш кога постои значителен пад на објективната вредност под нивото на нивната набавна вредност. Одредувањето на тоа што е значајно или пролонгирано бара соодветна проценка. Во формирањето на оваа проценка, помеѓу останатите фактори, Банката ја оценува нормалната непостојаност кај цените на акциите. Понатаму, оштетувањето може да биде соодветно кога постои доказ за влошување на финансиската состојба на инвеститорот, успешноста на индустрискиот сектор, промени во технологијата, како и оперативните и финансиски парични текови.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Известување според сегменти**А. Примарни деловни сегменти**

Во илјади Денари

	Работа со население	Корпоративно банкарство	Останато	Неалоцирано	Вкупно
2010					
Нето-приходи/(расходи) од камата	23,581	187,808	16,654	-	228,043
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	35,774	69,729	(9,955)	-	95,548
Нето-приходи од тргување	-	-	-	(1,659)	(1,659)
Останати оперативни приходи	-	-	-	73,673	73,673
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	59,355	257,537	6,699	72,014	395,605
Финансиски резултат по сегмент	59,355	257,536	6,699	(264,997)	58,593
Данок на добивка	-	-	-	(3,422)	(3,422)
(Загуба) за финансиската година	59,355	257,536	6,699	(268,419)	55,171
Вкупна актива по сегмент	1,110,573	2,389,900	1,066,073	1,454,229	6,020,775
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-
Вкупна актива	1,110,573	2,389,900	1,066,073	1,454,229	6,020,775
Вкупно обврски по сегмент	2,815,783	1,410,571	795,026	56,600	5,077,980
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-
Вкупно обврски	2,815,783	1,410,571	795,026	56,600	5,077,980
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	7,178	7,178
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(21,167)	(21,167)
Амортизација	-	-	-	(34,205)	(34,205)
Останати расходи	-	-	-	(288,818)	(288,818)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Известување според сегменти (продолжува)
Примарни деловни сегменти (продолжува)

Во илјади Денари

	Работа со население	Корпоративно банкарство	Останато	Неалоцирано	Вкупно
2009					
Нето-приходи/(расходи) од камата	31,329	224,457	(6,217)	-	249,569
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	32,933	55,093	(9,160)	-	78,866
Нето-приходи од тргување	-	-	-	2,482	2,482
Останати оперативни приходи	-	-	-	45,376	45,376
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	64,262	279,550	(15,377)	47,858	376,293
Финансиски резултат по сегмент	64,262	279,550	(15,377)	(436,328)	(107,893)
Данок на добивка	-	-	-	(2,965)	(2,965)
(Загуба) за финансиската година	64,262	279,550	(15,377)	(439,293)	(110,858)
Вкупна средства по сегмент	1,134,273	2,521,878	1,222,330	1,414,547	6,293,028
Неалоцирани средства по сегмент	-	-	-	-	-
Вкупна средства	1,134,273	2,521,878	1,222,330	1,414,547	6,293,028
Вкупно обврски по сегмент	2,880,441	1,651,219	818,257	55,487	5,405,404
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-
Вкупно обврски	2,880,441	1,651,219	818,257	55,487	5,405,404
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(158,502)	(158,502)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(34,838)	(34,838)
Амортизација	-	-	-	(30,832)	(30,832)
Останати расходи	-	-	-	(260,014)	(260,014)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Известување според сегменти (продолжува)

Б. Секундарни географски сегменти
Денари

Во илјади

	Република Македонија	Земји членки на ЕУ	Европа (оста.)	Земји членки на ОЕЦД	Останато	Вкупно
2010						
Нето-приходи/(расходи) од камата	238,055	(10,099)	87	-	-	228,043
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	96,700	(1,152)	-	-	-	95,548
Нето-приходи од тргување	(1,659)	-	-	-	-	(1,659)
Останати оперативни приходи	73,673	-	-	-	-	73,673
Вкупно приходи по сегмент	406,769	(11,251)	87	-	-	395,605
Финансиски резултат по сегмент	69,757	(11,251)	87	-	-	58,593
Данок на добивка	(3,422)	-	-	-	-	(3,422)
(Загуба) за финансиската година	66,335	(11,251)	87	-	-	55,171
Вкупно средства по сегмент	5,555,400	426,935	38,440	-	-	6,020,775
Вкупно средства	5,555,400	426,935	38,440	-	-	6,020,775
Вкупно обврски по сегмент	4,858,466	208,297	2,872	5,651	2,694	5,077,980
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-
Вкупно обврски	4,858,466	208,297	2,872	5,651	2,694	5,077,980
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	7,178	-	-	-	-	7,178
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	(21,167)	-	-	-	-	(21,167)
Амортизација	(34,205)	-	-	-	-	(34,205)
Останати расходи	(288,818)	-	-	-	-	(288,818)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Известување според сегменти (продолжува)
Секундарни географски сегменти (продолжува)

Во илјади Денари

	Република Македонија	Земји членки на ЕУ	Европа (оста.)	Земји членки на ОЕЦД	Останато	Вкупно
2009						
Нето-приходи/(расходи) од камата	269,329	(11,854)	94	-	-	249,569
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	78,538	328	-	-	-	78,866
Нето-приходи од тргување	2,482	-	-	-	-	2,482
Останати оперативни приходи	45,376	-	-	-	-	45,376
Вкупно приходи по сегмент	387,725	(11,526)	94	-	-	376,293
Финансиски резултат по сегмент	(96,461)	(11,526)	94	-	-	(107,893)
Данок на добивка	(2,965)	-	-	-	-	(2,965)
(Загуба) за финансиската година	(99,426)	(11,526)	94	-	-	(110,858)
Вкупно средства по сегмент	5,571,272	686,344	35,412	-	-	6,293,028
Вкупно средства	5,571,272	686,344	35,412	-	-	6,293,028
Вкупно обврски по сегмент	5,096,460	299,963	1,991	3,769	3,221	5,405,404
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-
Вкупно обврски	5,096,460	299,963	1,991	3,769	3,221	5,405,404
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	(158,502)	-	-	-	-	(158,502)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	(34,838)	-	-	-	-	(34,838)
Амортизација	(30,832)	-	-	-	-	(30,832)
Останати расходи	(260,014)	-	-	-	-	(260,014)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нето приходи / (расходи) од камата

	2010	2009
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	245,293	272,266
Држава	4,810	1,359
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	350	37
Банки	48,732	32,679
Домаќинства	126,232	164,265
Нерезиденти	956	2,057
(Исправка на вредноста на приходи од камата, на нето-основа)	(15,856)	(19,182)
Наплатени претходно отпишани камати	47,160	43,075
Вкупно приходи од камата	457,677	496,556
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	25,521	33,580
Држава	3,410	8,461
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	5,989	6,256
Банки	17,141	21,099
Останати финансиски друштва (небанкарски)	46,211	18,268
Домаќинства	120,395	145,505
Нерезиденти	10,967	13,818
Вкупно расходи за камата	229,634	246,987
	228,043	249,569

7 Нето приходи / (расходи) од провизии и надомести

	2010	2009
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	77,647	65,251
Држава	297	336
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	801	728
Банки	1,055	987
Останати финансиски друштва (небанкарски)	784	-
Домаќинства	33,448	31,067
Нерезиденти	3,144	3,025
Вкупно приходи од провизии и надомести	117,176	101,394
Расходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	1,538	4,063
Држава	35	35
Банки	7,221	8,339
Останати финансиски друштва (небанкарски)	8,539	7,392
Нерезиденти	4,295	2,699
Вкупно расходи од провизии и надомести	21,628	22,528
	95,548	78,866

8 Нето приходи / (расходи) од хартии од вредност чувани за тргување

	2010	2009
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност на нето-основа		
- реализирана	(8)	-
- нереализирана	(2,344)	2,399
Приходи од дивиденда од хартии од вредност чувани за тргување	693	83
	(1,659)	2,482

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

9 Нето приходи / (расходи) од курсни разлики

	2010	2009
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	15,958	20,085
- курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства на нето основа	(134)	-
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	(2,212)	(1,850)
	13,612	18,235

10 Останати приходи од дејноста

	2010	2009
Дивиденда од сопственичките инструменти расположиви за продажба	4,060	12,082
Капитална добивка од продажбата на:		
- недвижности, постројки и опрема	125	462
- преземени средства	13,016	11,350
Приходи од кирии	313	258
Приходи од добиени судски спорови	33,784	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	7,328	14
Останато	1,435	2,975
	60,061	27,141

11 Исправка на вредноста на финансиски средства, на нето основа

	2010	2009
<i>Расход/(приход) за годината</i>		
Кредити и побарувања од комитенти (Бел. 20)	132,890	83,485
Парични средства и парични еквиваленти (Бел. 17)	(38)	(69)
Кредити и побарувања од банки (Бел. 19)	300	-
Вложувања во хартии од вредност (Бел. 21)	76	(1,217)
Останати побарувања (Бел. 22)	(139,800)	75,797
Посебна резерва за вонбилансни изложувања, на нето основа (Бел. 29)	(606)	506
	(7,178)	158,502

12 Загуби од оштетување на нефинансиски средства, на нето основа

	2010	2009
<i>Расход/(приход) за годината</i>		
Преземени средства (Бел. 23)	21,167	34,838
	21,167	34,838

13 Трошоци за вработените

	2010	2009
Краткорочни користи за вработените		
- Плати	78,955	69,566
- Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	37,457	34,671
	116,412	104,237
Користи по престанокот на вработувањето		
- Користи при пензионирањето	-	40
	-	40
Останато		
- Надомест на вработените врз основа на колективни договори	1,658	5,578
	1,658	5,578
	118,070	109,855

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

14 Амортизација

	2010	2009
Амортизација на нематеријалните средства		
Купен софтвер од надворешни добавувачи	3,458	2,850
Останати нематеријални средства	759	307
	4,217	3,157
Амортизација на недвижности, постројки и опрема		
Градежни објекти	7,933	7,929
Транспортни средства	1,450	885
Мебел и канцелариска опрема	9,692	10,415
Останата опрема	8,841	6,673
Други ставки на недвижности, постројки и опрема	451	391
Вложувања во недвижности, постројки и опрема земени под закуп	1,621	1,382
	29,988	27,675
	34,205	30,832

15 Останати расходи од дејноста

	2010	2009
Материјали и услуги	67,564	69,395
Трошоци за кирии	32,001	31,188
Трошоци за судски спорови	29,009	4,291
Премии за осигурување на депозитите	20,167	19,349
Административни и трошоци за маркетинг	13,070	14,209
Премии за осигурување на имотот и на вработените	3,022	2,590
Останати даноци и придонеси	766	3,431
Загуба од продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	23	-
Останато	5,126	5,706
	170,748	150,159

16 Данок на добивка

Компоненти на данок на добивка

	2010	2009
Тековен данок на добивка	3,422	4,825
Промени на одложениот данок	-	(1,860)
	3,422	2,965

Усогласување

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот данок на добивка во Извештајот за сеопфатната добивка за годината која завршува на 31 декември 2010 и 2009 година.

	2010	2009
Ефект од расходи / (приходи) за тековниот данок од добивка за годината	3,422	2,965
	3,422	2,965

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Данок на добивка (продолжува)

Признаени одложени даночни обврски

	2010	Средства 2009	2010	Обврски 2009	2010	Нето 2009
Кредити и побарувања од комитенти	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-

Движења на временските разлики во текот на 2010 и 2009 година

Кредити и побарувања од комитенти

01 Јануари 2009		(1,860)
Признаени во Извештајот за сеопфатна та добивка во текот на 2009 година		1,860
31 декември 2009/ 01 Јануари 2010		-
Признаени во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на 2010 година		-
31 декември 2010		-

17 Парични средства и парични еквиваленти

	2010	2009
Парични средства во благајна	128,592	108,532
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	421,404	377,412
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	186,477	184,567
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	27,602	12,844
Орочени депозити со период на доспевање до три месеци	88,823	307,470
Останати краткорочни високо ликвидни средства	674	923
(Исправка на вредноста)	(1,110)	(1,119)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за парични текови	852,462	990,629
Задолжителни депозити во странска валута	189,986	228,577
Ограничени депозити	923	2,133
	1,043,371	1,221,339
	2010	2009
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	1,119	1,188
Исправка на вредноста за годината		
- дополнителна исправка на вредноста	3,627	2,653
- (ослободување на исправката на вредноста)	(3,665)	(2,722)
Ефект од курсни разлики	29	-
Состојба на 31 декември	1,110	1,119

Со состојба на 31 декември 2010 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 375,227 илјади Денари (2009: 348,732 илјади Денари) кој претставува задолжителна резерва во Денари.

18 Хартии од вредност чувани за тргување

	2010	2009
Должнички инструменти издадени од банки	-	6,726
Останати должнички инструменти	8,460	2,923
	8,460	9,649
Котирани	8,460	9,649
	8,460	9,649

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

19 Кредити и побарувања од банки

	2010		2009	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Орочени депозити, со период на доспевање над три месеци				
- домашни банки	30,000	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	30,000	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(300)	-	-	-
	29,700	-	-	-

Движењето на исправката на вредноста за кредити и побарувања од банки е како што следи:

	2010	2009
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	-	-
Дополнителна резервација/ (ослободување) на резервација за годината, нето (Бел . 11)	300	-
Состојба на 31 декември	300	-

20 Кредити и побарувања од комитенти

А. Структура на кредитите и побарувањата од комитенти според видот на должникот

	2010		2009	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
- побарувања по главница	1,605,107	1,038,507	1,392,864	1,267,085
- побарувања врз основа на камати	20,658	-	28,184	-
Држава				
- побарувања врз основа на камати	-	-	789	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
- побарувања по главница	18,508	4,219	202	-
- побарувања врз основа на камати	229	-	-	-
Домаќинства				
- станбени кредити	1,646	114,876	2,435	84,780
- потрошувачки кредити	95,884	516,102	106,081	517,710
- автомобилски кредити	20,411	133,295	20,350	166,565
- хипотекарни кредити	21,481	113,935	18,375	114,535
- кредитни картички	27,416	99,154	28,220	97,091
- останати кредити	102,895	5,159	101,210	5,114
- побарувања врз основа на камати	9,836	-	14,186	-
Тековна доспеаност	406,304	(406,304)	67,739	(67,739)
Вкупно кредити на и побарувања од комитенти пред исправката на вредноста	2,330,375	1,618,943	1,780,635	2,185,141
(Исправка на вредноста)	(135,629)	(290,516)	(124,814)	(183,820)
	2,194,746	1,328,427	1,655,821	2,001,321

Со состојба на 31 декември 2010 година, сомнителните и спорни кредити вклучени во кредитите и побарувањата од комитенти изнесуваат 415,084 илјади Денари (2009: 481,407 илјади Денари). Сомнителната и спорна камата по овие кредити изнесува 74,638 илјади Денари (2009: 67,002 илјади Денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Кредити и побарувања од комитенти (продолжува)

	2010	2009
Движење на исправката на вредноста на поединечна основа		
Состојба на 1 јануари	308,634	225,149
Исправка на вредноста за годината		
- дополнителна исправка на вредноста	389,469	83,485
- (ослободување на исправката на вредноста)	(256,579)	
Ефект од курсни разлики	70	-
(Отпишани побарувања)	(15,449)	-
Состојба на 31 декември	426,145	308,634
Движење на исправката на вредноста на групна основа		
Состојба на 1 јануари	-	-
Исправка на вредноста за годината		
- дополнителна исправка на вредноста	-	22,244
- (ослободување на исправката на вредноста)	-	(22,244)
Состојба на 31 декември	-	-
Вкупно исправка на вредноста на кредитите на и побарувањата од комитенти	426,145	308,634

Б. Структура на кредитите и побарувањата од комитенти според видот на обезбедувањето

	2010	2009
Првокласни инструменти за обезбедување		
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	107,059	153,516
Гаранции од физички лица	814,297	578,272
Залог на недвижен имот		
- Имот за сопствена употреба	568,470	1,511,435
- Имот за вршење дејност	1,406,283	131,493
Залог на подвижен имот	329,031	485,464
Останати видови обезбедување	121,995	144,361
Необезбедени	176,038	652,601
	3,523,173	3,657,142

21 Вложувања во хартии од вредност

а. Хартии од вредност расположливи за продажба

	2010	2009
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	638,790	607,537
Државни записи	59,340	80,854
	698,130	688,391
Некотирани	698,130	688,391
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	24,828	24,828
Останати сопственички инструменти	132,578	125,441
	157,406	150,269
Котирани	103,078	95,941
Некотирани	54,328	54,328
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба пред исправката на вредноста	855,536	838,660
(Исправка на вредноста)	(76,681)	(76,610)
	778,855	762,050

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

Движењето на исправката на вредноста за финансиски средства расположливи за продажба е како што следи:

	2010	2009
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	76,610	77,827
Исправка на вредноста за годината		
- дополнителна исправка на вредноста	76	39
- (ослободување на исправката на вредноста)	-	(1,256)
(Отпишани побарувања)	(5)	-
Состојба на 31 декември	76,681	76,610

б. Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

	2010	2009
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
<u>Државни записи</u>	-	2
	-	2
Котирани	-	2
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до доспевање пред исправката на вредноста	-	2
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до доспевање намалени за исправката на вредноста	-	2

22 Останати побарувања

	2010	2009
Побарувања од купувачите	7,029	13,613
Однапред платени трошоци	6,245	6,058
Побарувања за провизии и надомести	4,469	5,083
Побарувања од вработените	16	2,051
Побарувања за данок на добивка	1,299	-
Останати побарувања		
- Сомнителни и спорни побарувања од поврзани субјекти за продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	36,507	235,969
- Материјали и ситен инвентар	7,466	7,064
- Побарувања за повеќе платен персонален данок	4,199	4,199
- Останато	32,660	31,623
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	99,890	305,660
(Исправка на вредноста)	(66,404)	(215,799)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	33,486	89,861

	2010	2009
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	215,799	140,002
Исправка на вредноста за годината		
- дополнителна исправка на вредноста	216,849	237,596
- (ослободување на исправката на вредноста)	(356,649)	(161,799)
Ефект од курсни разлики	10	-
(Отпишани побарувања)	(9,605)	-
Состојба на 31 декември	66,404	215,799

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

23 Преземени средства

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Останато	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2009	-	150,904	17,069	10,447	60,544	238,964
Преземени во текот на годината (Продадени во текот на годината)	-	47,246	756	17,150	2,901	68,053
	-	(29,779)	-	(1,679)	(1,353)	(32,811)
На 31 декември 2009	-	168,371	17,825	25,918	62,092	274,206
На 1 јануари 2010	-	168,371	17,825	25,918	62,092	274,206
Преземени во текот на годината (Продадени во текот на годината)	8,339	31,521	21,128	36,878	462	98,328
(Пренос на сопствени средства)	-	(27,841)	(52)	(2,442)	(996)	(31,331)
	-	-	-	-	(991)	(991)
На 31 декември 2010	8,339	172,051	38,901	60,354	60,567	340,212
Оштетување						
На 1 јануари 2009	-	-	2,159	-	3,082	5,241
Загуба поради оштетување (Белешка 12)	-	-	1,220	473	33,145	34,838
(Пренос на сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2009	-	-	3,379	473	36,227	40,079
На 1 јануари 2010	-	-	3,379	473	36,227	40,079
Загуба поради оштетување (Белешка 12)	-	9,951	5,826	100	5,290	21,167
(продадени во текот на годината)	-	-	(19)	-	-	(19)
(Пренос на сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2010	-	9,951	9,186	573	41,517	61,227
Сегашна сметководствена вредност						
На 01 јануари 2009	-	150,904	14,910	10,447	57,462	233,723
На 31 декември 2009	-	168,371	14,446	25,445	25,865	234,127
На 31 декември 2010	8,339	162,100	29,715	59,781	19,050	278,985

Со состојба на 31 декември 2010 година преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања вклучуваат имот со вкупна сметководствена вредност 40,905 илјади Денари, за кои на Банката не и се издадени имотни листови. За тој имот Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градба) кои се во согласност со Законот за сопственост.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

24 Нематеријални средства

Со состојба на 31 декември 2010 година, нематеријалните средства во целост се состојат од купен софтвер од надворешни добавувачи и други интерно развиени нематеријални средства. Движењата во евидентираната вредност за разгледуваните периоди е како што следи:

	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Останати нематеријални средства	Вкупно
Набавна вредност			
Состојба на 1 јануари 2009	21,081	-	21,081
Зголемувања преку нови набавки	4,469	3,529	7,998
Состојба на 31 декември 2009	25,550	3,529	29,079
Состојба на 1 јануари 2010	25,550	3,529	29,079
Зголемувања преку нови набавки	2,601	737	3,338
Пренос од недвижности и опрема во подготовка	11,724	-	11,724
Состојба на 31 декември 2010	39,875	4,266	44,141
Амортизација и оштетување			
Состојба на 1 јануари 2009	15,194	-	15,194
Амортизација за годината	2,850	307	3,157
Состојба на 31 декември 2009	18,044	307	18,351
Состојба на 1 јануари 2010	18,044	307	18,351
Амортизација за годината	3,458	759	4,217
Состојба на 31 декември 2010	21,502	1,066	22,568
Нето сметководствена вредност			
На 1 јануари 2009	5,887	-	5,887
На 31 декември 2009	7,506	3,222	10,728
На 31 декември 2010	18,373	3,200	21,573

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

25 Недвижности, постројки и опрема

А. Усогласување на сегашна сметководствена вредност

	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелар. опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижности, постројки и опрема	Недвижности, постројки и опрема во подготовка	Вложување во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2009	313,318	9,945	101,836	33,285	3,845	2,322	5,467	470,018
Зголемувања	-	2,898	2,986	2,469	255	-	2,637	11,245
(Оттуѓување и отпис)	-	(5,343)	(650)	-	-	-	-	(5,993)
Останати преноси	-	-	-	-	-	2,181	-	2,181
На 31 декември 2009	313,318	7,500	104,172	35,754	4,100	4,503	8,104	477,451
Состојба на 1 јануари 2010	313,318	7,500	104,172	35,754	4,100	4,503	8,104	477,451
Зголемувања	-	558	5,921	14	107	30,154	-	36,754
Пренос од недвижности и опрема во подготовка	2,007	991	-	16,285	702	(20,015)	30	-
(Оттуѓување и отпис)	-	(1,620)	(944)	-	-	-	-	(2,564)
Пренос во нематеријални средства	-	-	-	-	-	(11,724)	-	(11,724)
Состојба на 31 декември 2010	315,325	7,429	109,149	52,053	4,909	2,918	8,134	499,917
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2009	51,666	8,334	75,004	10,818	620	-	1,098	147,540
Амортизација за годината	7,929	885	10,415	6,673	391	-	1,382	27,675
(Оттуѓување и отпис)	-	(5,290)	(604)	-	-	-	-	(5,894)
Состојба на 31 декември 2009	59,595	3,929	84,815	17,491	1,011	-	2,480	169,321
Состојба на 1 јануари 2010	59,595	3,929	84,815	17,491	1,011	-	2,480	169,321
Амортизација за годината	7,933	1,450	9,692	8,841	451	-	1,621	29,988
(Оттуѓување и отпис)	-	(1,620)	(944)	-	-	-	-	(2,564)
Состојба на 31 декември 2010	67,528	3,759	93,563	26,332	1,462	-	4,101	196,745
Нето сметководствена вредност								
На 1 јануари 2009	261,652	1,611	26,832	22,467	3,225	2,322	4,369	322,478
На 31 декември 2009	253,723	3,571	19,357	18,263	3,089	4,503	5,624	308,130
На 31 декември 2010	247,797	3,670	15,586	25,721	3,447	2,918	4,033	303,172

Со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, Банката нема оптоварувања врз недвижностите и опремата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

26 Депозити на банки

	2010		2009	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки				
- Домашни банки	217	-	4	-
	217	-	4	-
Орочени депозити				
- Домашни банки	27,602	-	36,645	-
- Странски банки	92,258	-	91,760	-
	119,860	-	128,405	-
Камата				
- Домашни банки	52	-	42	-
- Странски банки	519	-	103	-
	571	-	145	-
	120,648	-	128,554	-

27 Депозити на комитенти

	2010		2009	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>Нефинансиски друштва</i>				
- Тековни сметки	560,436	-	493,805	-
- Депозити по видување	1,641	-	1,242	-
- Орочени депозити	345,721	-	449,652	-
- Ограничени депозити	68,074	-	83,262	-
- Камата	899	-	2,300	-
	976,771	-	1,030,261	-
<i>Држава</i>				
- Тековни сметки	6,568	-	18,749	-
- Депозити по видување	819	-	819	-
- Орочени депозити	10,000	-	90,554	-
- Ограничени депозити	-	-	38	-
- Камата	14	-	651	-
	17,401	-	110,811	-
<i>Непроф. инст. кои им служат на домаќ.</i>				
- Тековни сметки	20,674	-	42,120	-
- Орочени депозити	87,680	-	103,521	-
- Ограничени депозити	433	-	2,241	-
- Камата	150	-	333	-
	108,937	-	148,215	-
<i>Финансиски друштва, освен банки</i>				
- Тековни сметки	9,168	-	10,498	-
- Депозити по видување	-	-	-	-
- Орочени депозити	292,190	206,305	387,176	88,988
- Ограничени депозити	8,306	73	2,945	-
- Камата	13,720	-	3,486	-
	323,384	206,378	404,105	88,988
<i>Домаќинства</i>				
- Тековни сметки	404,697	-	332,154	-
- Депозити по видување	244,697	-	270,666	-
- Орочени депозити	1,480,476	509,737	1,406,477	675,236
- Ограничени депозити	82,668	77,644	105,199	75,338
- Камата	4,614	-	6,022	-
	2,217,152	587,381	2,120,518	750,574
<i>Нерезиденти, освен банки</i>				
- Тековни сметки	18,445	-	15,823	-
- Депозити по видување	2,132	-	-	-
- Ограничени депозити	3,424	-	3,301	-
	24,001	-	19,124	-
<i>Тековна доспеаност</i>	435,726	(435,726)	503,988	(503,988)
	4,103,372	358,033	4,337,022	335,574

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

28 Обврски по кредити

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

	2010		2009	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
- Резидентни				
Обврски по кредити	29,999	288,522	-	345,209
Камата	2,973		3,288	-
- Нерезидентни				
Обврски по кредити	-	46,129	-	76,467
Камата	71	-	101	-
	33,043	334,651	3,389	421,676
Држава				
Обврски по кредити	-	2,312	-	2,312
	-	2,312	-	2,312
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	68,488	-	119,950
Камата	834	-	1,439	-
	834	68,488	1,439	119,950
Тековна доспеаност	172,789	(172,789)	139,380	(139,380)
	206,666	232,662	144,208	404,558

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот

	2010		2009	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>Домашни извори:</i>				
Банки	32,972	288,522	3,288	345,209
Држава	-	2,312	-	2,312
	32,972	290,834	3,288	347,521
<i>Странски извори:</i>				
Банки	71	46,129	101	76,467
Финансиски друштва, освен банки	834	68,488	1,439	119,950
	905	114,617	1,540	196,417
Тековна доспеаност	172,789	(172,789)	139,380	(139,380)
	206,666	232,662	144,208	404,558

29 Посебна резерва и резервирања

Посебна резерва за
вонбилансни кредитни
изложености

На 01 јануари 2009	5,110
Дополнителна резервација за годината (Искористени резервирања во текот на годината)	4,422 (3,916)
Состојба на 31 декември 2009	5,616
Состојба на 01 јануари 2010	5,616
Дополнителна резервација за годината (Ослободување на резервирањата во текот на годината)	8,131 (8,737)
Ефект од курсни разлики	25
Состојба на 31 декември 2010	5,035

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

30 Останати обврски

	2010	2009
Обврски кон добавувачите	20,910	18,691
Добиени аванси	16,099	16,012
Обврски по основ на распределба на добивка	3,028	3,028
Обврски по основ на заокружување на акции	2,907	2,907
Разграничени приходи од претходна година	627	1,831
Обврски за данок на добивка	413	2,716
Обврски за провизиите и надоместите	17	17
Краткорочни обврски кон вработените	5	1
Останато	7,558	4,669
	51,564	49,872

31 Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, вкупниот акционерски капитал на Банката изнесува 907,888 илјади Денари и истиот се состои од 907,888 одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1,000 Денари.

Со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година, следните акционери имаат сопственост која надминува 5% од вкупните издадени акции со право на глас:

	Акционерски капитал		Право на глас	
	2010	2009	2010	2009
Тетекс АД Тетово и поврзани страни	397,811	397,811	43.82%	43.82%
Европска Банка за реконструкција и развој	226,972	226,972	25.00%	25.00%

32 Заработка по акција

Основната заработувачка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2010	2009
(Загуба) која припаѓа на акционерите	55,171	(110,858)
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето добивка која припаѓа на имателите на обични акции	55,171	(110,858)
Пондериран просечен број на обични акции	907,888	907,888
Основна заработка по акција (Денари по акција)	61	(122)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

33 Потенцијални и преземени обврски

	2010	2009
Гаранции		
- Во денари	238,300	217,342
- Во странска валута	49,289	33,057
- Во денари со странска клаузула	38,734	64,275
Чинидбени гаранции		
- Во денари	28,372	36,901
- Во странска валута	11,878	3,434
- Во денари со странска клаузула	1,296	-
Непокриени акредитиви		
- Во странска валута	7,339	3,568
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	70,968	77,133
Неискористени пречекорувања по кредитни картички	61,775	62,140
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	137,590	-
Останати потенцијални и преземени обврски (покриени и непокриени)	414	4,555
Издаден покриен колатерал	8,948	37,311
Покриени акредитиви	410	-
Вкупно потенцијални и преземени обврски пред посебна резерва	655,313	539,716
(Посебна резерва)	(5,035)	(5,616)
	650,278	534,100

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2010, судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 146,556 илјади Денари. Не е евидентирано резервирање на денот на билансирање, бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби. Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на Раководството на Банката не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на датумот на Извештајот за финансиската состојба кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

34 Доверителски активности

Банката управува со средства во име и за сметка на трети лица наменети за купување на државни записи и обврзници или одобрување на кредити на комитенти. Истите не се во сопственост на Банката и не се признаени во Извештајот за финансиската состојба. Банката не е изложена на кредитен ризик од овие пласмани.

На 31 декември 2010 година износот на вкупните средства по работи во име и за сметка на трети лица изнесуваат 28,596 илјади Денари (2009: 28,100 илјади Денари).

35 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2010 и 2009 година.

36 Трансакции со поврзани страни

Во согласност со Законот за Банки како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзани страни (продолжува)

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти и со Клучниот раководен персонал на Банката со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2010 и 2009 година, се како што следи:

Извештај за финансиската состојба

	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2010			
Средства			
Тековни сметки	682	319	1,001
Кредити и побарувања			
- хипотекарни кредити	942	2,927	3,869
- потрошувачки кредити	1,545	614	2,159
- останати кредити и побарувања	762	97,112	97,874
(Исправка на вредноста)	(52)	(31,465)	(31,517)
	3,879	69,507	73,386
Обврски			
Депозити	29,631	120,068	149,699
Обврски по кредити	-	46,129	46,129
Останати обврски	-	3,660	3,660
	29,631	169,857	199,488
Потенцијални обврски			
Издадени гаранции	-	606	606
Останати потенцијални обврски	1,772	268	2,040
	1,772	874	2,646
Состојба на 31 декември 2009			
Средства			
Тековни сметки	573	-	573
Кредити и побарувања			
- хипотекарни кредити	1,758	-	1,758
- потрошувачки кредити	2,592	-	2,592
- останати кредити и побарувања	480	265,578	266,058
(Исправка на вредноста)	(47)	(187,598)	(187,645)
	5,356	77,980	83,336
Обврски			
Депозити	21,869	270,881	292,750
Обврски по кредити	-	76,467	76,467
Останати обврски	-	3,628	3,628
	21,869	350,976	372,845
Потенцијални обврски			
Издадени гаранции	-	1,871	1,871
Останати потенцијални обврски	2,882	172	3,054
	2,882	2,043	4,925

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2010
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзаните страни (продолжува)
Извештај за финансиската состојба (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзани страни

	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2010			
Приходи			
Приходи од камата	495	2,506	3,001
Приходи од провизии и надомести	52	1,481	1,533
Останати приходи	-	110	110
	547	4,097	4,644
Расходи			
Расходи за камата	1,286	7,794	9,080
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	5	(156,313)	(156,308)
Останати расходи	-	21,007	21,007
	1,291	(127,512)	(126,221)
2009			
Приходи			
Приходи од камата	1,129	3,624	4,753
Приходи од провизии и надомести	36	904	940
Останати приходи	-	110	110
	1,165	4,638	5,803
Расходи			
Расходи за камата	760	12,376	13,136
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(5)	69,313	69,308
Останати расходи	-	24,386	24,386
	755	106,075	106,830

В. Надомести на раководниот кадар на Банката

	2010	2009
Краткорочни користи за вработените	26,041	30,116
Користи поради престанок на вработувањето	443	2,826
Останато	-	61
	26,484	33,003

37 Настани по датумот на известувањето

По 31 декември 2010 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Grant Thornton

www.grant-thornton.com.mk